basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/
NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

MEI/JUNIE 2026

WES-KAAP

PUNTE: 40

TYD: 1½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 13 bladsye.

Kopiereg voorbehou

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. MOENIE probeer om die hele vraestel te lees nie. Raadpleeg die INHOUDSOPGAWE op die volgende bladsy en merk die vraagnommer oor die teks wat jy hierdie jaar bestudeer het. Lees hierdie vraag aandagtig deur voor jy dit beantwoord.

2. Hierdie vraestel bestaan uit TWEE afdelings:

AFDELING A:	Drama	(40)
AFDELING B:	Kortverhale	(40)

3. Beantwoord die vrae in EEN van die afdelings:

   AFDELING A: DRAMA
   Beantwoord die vrae oor die drama *(Perdekrag)* wat jy bestudeer het.

   OF

   AFDELING B: KORTVERHALE
   Beantwoord die vrae oor TWEE kortverhale wat jy bestudeer het.

4. Volg die instruksies aan die begin van elke afdeling noukeurig.

5. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.

6. Laat 'n reël oop na elke antwoord.

7. Voorgestelde tydsindeling:

   AFDELING A: 90 minute

   OF

   AFDELING B: 90 minute

8. Skryf netjies en leesbaar.

INHOUDSOPGAWE

Kies SLEGS die afdeling wat jy bestudeer het.

AFDELING A: DRAMA **Beantwoord slegs die EEN vraag.**		
VRAAGNOMMER	**PUNTE**	**BLADSYNOMMER**
1. *Perdekrag*	40	4
OF		
AFDELING B: KORTVERHALE **Beantwoord AL TWEE kortverhale.**		
2. "Die krismisbokkie"	20	9
EN		
"Om laaste te kan lag"	20	11

AFDELING A: DRAMA

Hierdie afdeling bestaan uit EEN vraag.

VRAAG 1: *PERDEKRAG* – Cecilia du Toit

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS A

WILMA:	Die magistraat het gevoel dat jy net nog nooit 'n kans gekry het nie –	
LUCKY:	– en nou dink julle as ek hier rondhang, gaan ek "insig kry in my probleem"? Fat bleddie chance!	
WILMA:	Die idee is vir jou om te leer. Hierdie perde kan jy nie boelie nie. Hulle sien dwarsdeur jou.	5
LUCKY:	*(Desperaat.)* Wat de hel wil jy hê moet ek doen?	
WILMA:	Jy kan begin deur die perde se vertroue te wen.	
LUCKY:	Ag, spaar my dit! *(Hy beduie na Kaizer.)* Moet ek hom agter sy oor kielie dat sy been soos 'n brakkie s'n skop-skop? *(Hy lag vir sy eie grap.)*	
WILMA:	Lyk dit vir jou of Kaizer jou vertrou? Hm? Of Tinkerbelle? (*Lucky aarsel.)* Toe, sê my? Volg hulle jou net omdat jy vra? Lig hulle 'n poot sodat jy –	10
LUCKY:	*(Gil uit frustrasie.)* Dêmmit! Hoe moet ek – ? Jy het grootgeword met die goed.	

1.1 "Die magistraat het gevoel dat jy net nog nooit 'n kans gekry het nie –" (Reël 1)

1.1.1 Wat was die straf wat die magistraat vir Lucky gegee het? (1)

1.1.2 Waar moes Lucky hierdie straf uitdien? (1)

1.1.3 Waarom het Lucky nie met troeteldiere "grootgeword" nie? (1)

1.1.4 Lucky het vir Lady Jane geskrik en weggehardloop.

Wat het Wilma gedoen nadat Lucky weggehardloop het? (1)

1.2 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.2) en die letter (A–D) neer.

"Hulle sien dwarsdeur jou." (Reël 4 en 5)

Met hierdie woorde bedoel Wilma dat perde ...

A baie goed kan sien.
B weet wanneer mense siek is.
C hulle nie aan mense steur nie.
D kan aanvoel of mense goed of sleg is. (1)

1.3 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.

Die eienaar van die perdeplaas wou hê dat Lucky en Binki haar <u>mevrou Botes</u> noem. (1)

1.4 Lucky se woorde sê vir ons hoe Lucky voel.

Kies die emosie uit KOLOM B wat by Lucky se woorde in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (1.4.1 tot 1.4.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.4.1	"… ryk rotte gee meer om vir diere ..."	A	Lucky was ongeduldig met Lady Jane.
1.4.2	"Sy het net haar eie two-by-two's."	B	Lucky het van sokker gehou.
1.4.3	"Maar hoe de hel gaan ek jou impress?"	C	Lucky het gespot oor sy ma wat werk toe loop.
1.4.4	"Lig jou bleddie poot!"	D	Lucky was kwaad omdat hy arm was.
		E	Lucky het gevoel dat Wilma hom nie vertrou nie.

(4 x 1) (4)

1.5 Skryf die volgende gebeure onder mekaar oor in die korrekte VOLGORDE soos wat dit in die drama gebeur.

- Wilma het vir Lucky vertel van die kinders wat by haar kom perdry.
- Wilma het Lucky se selfoon gevat en in haar sak gesit.
- Wilma het vir die prokureur gesê dat Lucky by die grootpad vir haar wag.
- Wilma het vir Lucky gewys wat hy moes doen. (4)

1.6 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (1.6.1 en 1.6.2) en die antwoord neer.

Die tema van hierdie drama is dat perde mense kan help om (1.6.1) (gesond/ryk) te word. Een van die lesse wat 'n mens uit die drama kan leer, is dat jy (1.6.2) (met ander mense moet raas oor verkeerde dinge/die beste van jou eie omstandighede moet maak). (2)

1.7 Waarom kan ons sê dat Wilma nie moed opgegee het met Lucky nie, al het hy verkeerd opgetree? (1)

1.8 Waarom was dit verkeerd van Lucky om Binki se kontaklys te verander? (1)

1.9 Hoe sou jy gevoel het as jy Lucky was en jy op die perdeplaas moes gaan werk? (1)

1.10 "Dêmmit! Hoe moet ek – ?" (Reël 12)

Waarom laat die skrywer vir Lucky die woord "Dêmmit!" gebruik? (1)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS B

BINKI: Nee, my ma het gesê sy is te –
LUCKY: – sy's te besig om weer 'n hond te hê. Jip, natuurlik.
BINKI: *(Skud haar kop hartseer.)* Ja, maar sy is regtig –
LUCKY: Aag, dis oukei. Jy het mos nou al hierdie perde. *(Lucky maak lawwe galopbewegings om die oomblik op te vrolik. Binki lag vir hom. Sy hou haar hand uit vir haar foon. Lucky spring weg van haar en begin weer te tik.)* Nee, wag, ek sit net 'n nuwe naam in.
BINKI: Jy het dan al joune ingetik.
LUCKY: Ja, maar hierdie een is nou my ander naam. "Extra Lucky". En my naam is eerste by jou contacts. En die nommer is 7-7-7.
BINKI: *(Lag, maar probeer haar foon by hom gryp.)* Nee, man, gee my foon! *(Hulle stoei speels om besit van die foon. Lucky bly voor Binki wegdans. Binki gryp in die lug rond. Die spel word al wilder ...)*

1.11 Wat was Binki se hondjie se naam? (1)

1.12 Noem TWEE dinge wat tydens die brand gebeur het wat Binki hartseer gemaak het. (2)

1.13 VOLTOOI die volgende sinne deur elke keer EEN woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommers (1.13.1 tot 1.13.4) en die antwoord neer.

elf; naweke; Sabrina; onderwyser; twaalf; Grace; besigheidsvrou; vakansies

1.13.1 Binki het haar ma ... genoem. (1)

1.13.2 Binki se ma was baie besig, want sy was 'n ... (1)

1.13.3 Binki se ma het haar soms ... kom haal om by haar te gaan kuier. (1)

1.13.4 Binki het graad ... deur korrespondensie gedoen. (1)

1.14 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommer (1.14) en die antwoord neer.

"Jip, **natuurlik**." (Reël 2)

Dit is 'n voorbeeld van (sarkasme/'n vergelyking). (1)

1.15 Die dinge wat mense doen, het gevolge.

Kies die gevolg uit KOLOM B wat by die inligting in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (1.15.1 tot 1.15.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.15.1	Binki wou nie met vreemde mense praat nie.	A	Binki het Lucky probeer waarsku dat Wilma agter hom staan.
1.15.2	Binki het haar lewe gewaag om haar hondjie te red.	B	Binki se ma het die foon in haar oor neergesit.
1.15.3	Binki wou weet waarom haar ma haar weer nie wou kom haal nie.	C	Binki het op haar eie klein takies op die perdeplaas gedoen.
1.15.4	Die perde en mense by die perdeplaas was genoeg vir Binki.	D	Binki het besluit sy het haar ma nie nodig nie.
		E	Lucky het gedink dat Binki hom sou haat as sy weet wat hy aan diere gedoen het.

(4 x 1) (4)

1.16 Net soos Lucky, is Binki ook gestraf deur by die perdeplaas te werk.

Gee 'n feit uit die verhaal om te motiveer waarom die stelling ONWAAR is. (1)

1.17 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.17) en die letter (A–D) neer.

Die woorde "*(Skud haar kop hartseer.)*" in reël 3 is skuinsgedruk en tussen hakies, want dit ...

A beklemtoon dat Binki ongelukkig is.
B wys wat die karakter op daardie oomblik doen.
C wys vir die gehoor dat hulle hartseer moet wees.
D maak die gesprek tussen die karakters interessant. (1)

1.18 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (1.18.1 en 1.18.2) en die antwoord neer.

Aan die begin van die drama (1.18.1) (het Binki graag die perde gelei/was Binki bang vir die perde). Aan die einde van die drama was Binki (1.18.2) (tevrede/ongelukkig) om saam met die perde op die plaas te bly. (2)

1.19 Waarom was dit goed vir Wilma dat Binki op die perdeplaas gewerk het? (1)

1.20 Hoe het Lucky se straf hom positief verander? (1)

1.21 Lucky het Binki van die begin af geterg.

1.21.1 Wat sou jy anders as Lucky gedoen het? (1)

1.21.2 Waarom sê jy so? (1)

TOTAAL AFDELING A: 40

AFDELING B: KORTVERHALE

Hierdie afdeling bestaan uit EEN vraag.

VRAAG 2: *FEESMAAL* – EA Swanepoel

Beantwoord die vrae oor AL TWEE verhale.

VERHAAL A: "DIE KRISMISBOKKIE" – Audrey Blignault
EN
VERHAAL B: "OM LAASTE TE KAN LAG" – Chris Barnard

VERHAAL A: "DIE KRISMISBOKKIE" – Audrey Blignault

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS C

" 'n Bokkie! 'n Bokkie!" sê Kleinboet. " 'n Regte bokkie!"
"Haai, Pappie, waar kry Pappie hom?" vra ek.
"Dis 'n duikertjie," sê Pappie. " 'n Baba-duikertjie. Sy ma is in Heuningrug se veld doodgeskiet. En Koos Awie se kinders het hom daar tussen die riete by die vlei gekry. Heeltemal alleen. En toe ek vanmiddag daar by Ouma en tant Sofie is, bring die kinders die bokkie daar by die huis aan. Hulle kom toe vir tant Sofie melk vra vir hom."
"En toe bring Pappie hom vir my!"
Die stofstrepe blink goud oor Kleinboet se gesig.
"Ek wou nie eers nie," sê Pappie. "Ek weet nie wat julle ma gaan sê van 'n bok in haar tuin nie. Maar tant Sofie dink toe dit sal vir Kleinboet so 'n aardigheid wees."
Kleinboet hoor nie wat Pappie sê nie.

2.1 "Haai Pappie, waar kry Pappie hom?" vra ek. (Reël 2)

2.1.1 Wie praat hier? (1)

2.1.2 Waar is hulle? (1)

2.1.3 Waarom het Pappie gedink die bokkie sou Kleinboet bly maak? (1)

2.1.4 Wat het die dorp se mense later gedoen nadat hulle gehoor het Rietman is weg? (1)

2.2 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (2.2) en die letter (A–D) neer.

"Maar tant Sofie dink toe dit sal vir Kleinboet so 'n aardigheid wees." (Reël 10)

Dit beteken dat tant Sofie gedink het die bokkie sou ...

A gelukkig wees in die dorp.
B oral op die aarde rondhardloop.
C Kleinboet gelukkig maak.
D Kleinboet in die moeilikheid laat beland. (1)

2.3 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte gedeelte om die stelling WAAR te maak.

Pappie het die klein duikertjie in 'n <u>mandjie</u> huis toe gebring. (1)

2.4 Skryf die volgende gebeure onder mekaar oor in die korrekte VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur.

- Kleinboet het nie saam met sy gesin aan Kersfees deelgeneem nie.
- Rietman het drie dae voor Kersfees weggeraak.
- Kleinboet het gedink die bokkie wat Oukersaand dood is, was Rietman.
- Drie kinders het vir Kleinboet die bokkie gebring wat hulle teen die draad vasgekeer het. (4)

2.5 Die karakters se woorde sê vir ons hoe die karakters voel.

Kies die emosie uit KOLOM B wat by die karakters se woorde in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (2.5.1 tot 2.5.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
2.5.1	"Ek gaan wegloop van die bliksemse ou dorp af."	A	Amanda was dankbaar oor die Kersgeskenk wat Kleinboet ontvang het.
2.5.2	"Ek weet nie wat julle ma gaan sê van 'n bok in haar tuin nie."	B	Kleinboet was só bly om Rietman weer te sien dat hy dit amper nie kon glo nie.
2.5.3	Die Here het hom op die Kersfees vir Kleinboet teruggegee.	C	Kleinboet was ongelukkig dat hy nie op die plaas kon bly nie.
2.5.4	"Dit *is* mos my bok!"	D	Pappie was bekommerd dat die bokkie dalk die blomme sou verniel.
		E	Kleinboet was kwaad vir die kinders wat die bokkie moeg gejaag het.

(4 x 1) (4)

2.6 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (2.6.1 en 2.6.2) en die antwoord neer.

Die tema van hierdie verhaal is die ware betekenis van (2.6.1) (mense se liefde vir diere/Kersfees). Een van die lesse wat 'n mens uit hierdie verhaal kan leer, is dat die beste Kersgeskenke (2.6.2) (baie geld kos/oor liefde gaan). (2)

2.7 Waarom was dit reg dat Koos Awie se kinders die klein baba-bokkie na tant Sofie toe gevat het? (1)

2.8 Waarom was dit hard van Pappie om niks vir Kleinboet te sê toe hy gedink het sy bokkie is dood nie? (1)

2.9 Hoe sou jy gevoel het as jou diertjie dood is en niemand troos jou nie? (1)

2.10 " 'n Bokkie! 'n Bokkie!" sê Kleinboet. " 'n Regte bokkie!" (Reël 1)

Waarom laat die skrywer vir Kleinboet "bokkie" so herhaal? (1)

EN

VERHAAL B: "OM LAASTE TE KAN LAG" – Chris Barnard

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS D

Streng gesproke moes oom Apie die swartskaap in ons familie gewees het, maar hy had 'n manier om jou teen wil en dank van hom te laat hou. Hy was 'n aweregse ou siel, maar voor jy jou kom kry, het jy daarvan afgesien om hom sy sondes toe te reken. Jy wou nog kwaad word, dan het hy jou al weer laat lag.

My mense is doodgewone mense. Elkeen met sy ambag of sy lappie aarde. Harde werkers, al sê ek dit nou self. En geen muisneste nie.

Aardse mense is hulle. Prakties en nugter en pligsgetrou en sonder fieterjasies. Jy doen 'n ding só en nooit anders nie. Reg is reg en verkeerd bly nou eenmaal verkeerd.

2.11 Wat het oom Apie anders as sy familie gemaak? Noem EEN feit. (1)

2.12 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommer (2.12) en die antwoord neer.

"Streng gesproke moes oom Apie die **swartskaap** in ons familie gewees het, ..." (Reël 1)

Dit is 'n voorbeeld van (personifikasie/'n metafoor). (1)

2.13 Noem TWEE plekke waar oom Apie soms uitgehelp het. (2)

2.14 VOLTOOI die volgende sinne deur elke keer EEN woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommers (2.14.1 tot 2.14.4) en die antwoord neer.

slagter; hemde; geheime; dertig; boer; veertig; kouse; stories

2.14.1 Oom Apie se jeugliefde het met 'n skatryk … getrou. (1)

2.14.2 Die jeugliefde het jare lank oom Apie se ... gestop en knope aangewerk. (1)

2.14.3 Oom Apie het al sy ... met haar gedeel. (1)

2.14.4 Die jeugliefde se man is ná ... jaar oorlede. (1)

2.15 Die dinge wat mense doen, het gevolge.

Kies die gevolg uit KOLOM B wat by die inligting in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (2.15.1 tot 2.15.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		**KOLOM B**	
2.15.1	Oom Apie het partykeer maande lank verniet by mense gebly.	A	Die kinders het baie van oom Apie gehou.
2.15.2	Oom Apie het mooi dierestories vertel.	B	Die jeugliefde het oom Apie mooi versorg.
2.15.3	Die jeugliefde se man is oorlede.	C	Oom Apie is aangeraai om liewer te trou.
2.15.4	Oom Apie het raad gaan soek by die verteller se ouers.	D	Oom Apie het los werkies in en om mense se huise gedoen.
		E	Die jeugliefde wou met oom Apie trou.

(4 x 1) (4)

2.16 Oom Apie het sy eie stoel saam met hom gedra, want hy het nie van ander mense se stoele gehou nie.

Gee 'n feit uit die verhaal om te motiveer waarom die stelling ONWAAR is. (1)

2.17 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (2.17) en die letter (A–D) neer.

"En geen muisneste nie." (Reël 6)

Dit beteken dat die verteller se mense ...

A hulle lande netjies geploeg het.
B die muisneste weggevat het uit die lande.
C nie oor dinge gedroom het nie, maar dinge gedoen het.
D seker gemaak het dat daar nie muise in hulle huise is nie. (1)

2.18 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (2.18.1 en 2.18.2) en die antwoord neer.

Ons leer oom Apie ken as iemand wat (2.18.1) (min/baie) vriende gehad het, want almal het van hom gehou. Aan die einde van die verhaal het oom Apie (2.18.2) (alleen/tussen sy familie) gesterf, want dit was sy keuse. (2)

2.19 Waarom was dit sleg vir oom Apie dat hy al sy geheime met sy jeugliefde gedeel het? (1)

2.20 Waarom kan ons sê dat die storie positief vir oom Apie geëindig het? (1)

2.21 2.21.1 Hoe sou jy oom Apie anders behandel het as wat die jeugliefde ná haar man se dood gedoen het? (1)

2.21.2 Waarom sê jy so? (1)

TOTAAL AFDELING B: 40
GROOTTOTAAL: 40

Kopiereg voorbehou